

О. М. Мироненко

Державне хлібне бюро

ДЕРЖАВНЕ ХЛІБНЕ БЮРО – виконавчий орган, створений на початку квітня 1918 рішенням УЦР для розв'язання проблем постачання зерна та іншого продовольства державі. Розпочало діяльність за часів Гетьманату. Вищим органом Д. х. б. були заг. збори представників бірж, т-в і кооперативів України. Бюро поділялося на хліботорг. і мірошницьку апаратні секції. Заг. збори мав скликати міністр продовол. справ за потреби, але не рідше одного разу на півріччя. На зборах обирали раду і правління Д. х. б. До складу ради входили також представники уряду, Українбанку, Центр. с.-г. товариства і Дніпросоюзу. До правління, крім чл., обраних заг. зборами, входив також назнач. Мін-вом продовол. справ урядовець, який мав значні повноваження. Правління діяло як комерц. підприємство. Член ради здійснювали заг. нагляд за діяльністю правління і ревізували її. Місц. органами Д. х. б. були губерн., повіт. і волосні контори.

Поступово Д. х. б. з громад. структури перетворилося на держ. організацію. Як юрид. особі йому надавалося виключне право на збирання й заготівлю зерна, його зберігання та перевезення залізницями, водними й ґрунт. шляхами, реквізицію хліба у селян, торг. і пром. закладів, складів, магазинів тощо (розмір винагороди співроб. Д. х. б. залежав від кількості заготовленого зерна). Було розроблено систему покарань і штрафів за порушення статуту Д. х. б. Обрані на місцях за часів УЦР губерн., повіт., міські та волосні продовол. комітети було ліквідовано, а їхні функції перейшли до губерн., повіт., волосних уповноважених і контрагентів з заготівель, яких підпорядковано особливоуповноваженому міністра харч. справ.

Рекомендована література

1. Мироненко О. М. Світоч української державності: Політично-правовий аналіз діяльності Центральної Ради. К., 1995;
2. Його ж. Державне хлібне бюро 1918 року // Укр. державотворення: невитребуваний потенціал. К., 1997.

Бібліографічний опис:

Державне хлібне бюро / О. М. Мироненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-26160>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).